

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

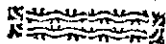
Indult BETSBŐL Kedden 6. Decemberben 1791.

Amsterdam, és Páris.

Azt jövendölte vala ennek-előtte egynehány ez-
tendőekkel egy Hollándus, hogy 200 ezteendő
alatt egész Hollándiának el-kellene süjvedni, és mivel
a' Sántzokkal meg-zaboiázott Tenger fokkal magos-
sabban vagyon, mint ennek földje, tenger fenéké-
vé kéntelenítettnek változni. A' mái időben ugyan
kivált Hollándiában, 50 páltzákkal szokták fizetni
a' Profétákat, és talám ezen Proféta sem ment ü-
resen töllek, noha ezen jövendölés után már egy-
néhányszor rémulést okozott a' Tenger Hollándiá-
nak. Nemrégiben is a' Tenger partyait őrző Sántzok
közzül egy meg szakadván, kettész kívül ez okoz-
ta vala azt a' veszedelmes hirt, hogy Amsterdam
a' földindulás miatt özeve-romlott es el-süllyedett.

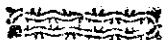
I i i i i

völna,

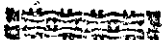
vólna, melly hir nem igaz, leg-alább a' közönséges Levelek nem emlékeznek rólla.

A' Frantzia Királynak Párisból lett elmenetéről származott hir, melly egész Európát bédtölte, sőt, a' mint a' Nájvidi Levelekben iratik, a' feyverben lévő ki-költözött Frantziákkal még a' *Te Deumot* is öröm gönnyekkel lábbagó szemekkel énekeltette, akar honnan vette légyen magát, de minden ok nélkül nem származott; noha a' Király és az egész Királyi ház máig is Párisban légyen. Egy Nov. 24 dikén költ Párisi Levél szerint, a' Király egy útat akart vala tenni Frantzia Országának Nyakleti részeiben, melly útozásától annak-utánba állani kéntelenített. Minthogy a' künn lévő Frantziák által szüntelen a' Páris ott hagyására kényszerítettik, ezen alkalmatossággal már 12-ezer Frantziák valának a' Belgiumi szélek felől el-olstva, hogy a' Királynak ezen képzelt útjában óltalmul lehessenek. — Hogy ez nem minden ok nélkül indult ki, meg-tettzik ebből is, hogy midőn Nov. 18-dikán estvéli 9 órakor ki-akart vólna a' Király menni szobájából, az ajton vigyázó Katanától megállitattott. Kérdi a' Király az okát — s a' Katonaa azt felelé, hogy már egy néhány napoktól fogva oly parantsolatja vagyon a' vigyázóknak, hogy 9 óra után senkit is az Udvarból ki ne bocsátsanak, még a' Királyt se. Az ezen parantsolatot kiadott Káplárt azonnal fogságba vivéék, hogy a' valótásban kijöhessen, ki légyen ezen parantsolatnak első Kút feje. Azt tartják sokan, hogy ezt az ujj *Constitutzió* Ellenségei tselekedték vólna, alattomban, hogy a' Királlyal el hitethessék, hogy ő máig is fogságban légyen, és hogy annál inkább a' magok tzeljokra hajthassák. — Egy más Párisból Nov. 19-dikén költ, és majd minden Német és Frantzia ujtság Levelekben meg-találtatható tudósításban pedig az iratik, hogy már Nov. 17 dikén Kotsik, Lovak, és minden úti kézfűletek meglettenek légyen, a' Király el indulására, és 12 Posta-Mesterek Belgium felé parantsolatot is vettének vala,

vala, a' lovak kézzen tartására, melyet a' Párisi nép sajdítván; a' Királyi Kertek körül szintén olly lármával tolyongniak vala, mint ennek előtte. Várjuk a' bizonyosabb tudósításokat. — Az igaz; hogy az Országon kívül lévő Frantzia Tisztek olly parantsolatot vettenek, hogy a' ki közülök ezen hónapnak, az az: Dec. 16 dikán a' Párisi piatzod tartandó *Vacht Parádén* meg nem fog jelenni, Tisztsegből eltsapatik, és ha jofzága vagyon attól is megfosztatik. — Azt is közönséges Levelekből olvaiuk, hogy midőn a' Frantzia Követ *Petersburg*-ban nagy pompával bément volna az Udvarba, hogy a' Királytól meg erősitett új *Constitutiót* a' Tsáfszárénak által adja, mint más Udvaroknál lévő Frantzia Követek tselekedtenek, a' Tsáfszáréné maga elhibé sem boisátván, ezt izente volna neki: *En egy fogságban lévő Király által erőszakoson meg erősitett Törvényről semmit sem akorok tudni.* — H *Potemkin*nek holt Tetemét *Kerfönba* viszik, hol számára egy pompás Temető bálhoz épittének. — Gróf és tükos Tanácsos *Besborótkó* Ur rendeltetett az Orosz Udvartól a' Portával lejendő Békeféségnek ki-dolgozására 's folytatására — de még ezen Békeféségben sokan kételkednek, és a' Lengyel, Frantzia, 's más Petekkel edgyütt gondolják el igazittását. — Midőn a' H. *Potemkin* halálának hire *Petersburg*ba érkezett, eret vártak a' Tsáfszáréné; hogy bújába nyavallyát ne kapjon, és meg-gönyvezte *Potemkint*.

Koblentzben a' ki vándorlott Frantziákniak tsak egy napi költségek 50 ezer Livrára mégy:n. — Amsterdamból 2 millió Rubelt kaptanak, más két nevezetlen Udvaroktól 6 millió Livrát; Spanyol Országból pénzt vároak; a' Romai Udvar is egy néhány 100 ezeret mondatik küldöttnek lenni. A' kiköltöző Frantziák igen sok pénzt hordanak ki magokkal. Egynek még a' szekere rúdja is ki volt futva, és mind *Luisdórról* volt meg töltve, mielőn *Koblentzbe* érkezett. Itt vagynak a' Frantzia Hertzegek is, és szüntelen tábori készületeket vásárlá-

nak, és Katonákat gyűjtenek. — Ujjság szűkibe nem fogunk lenni 1792 dikben is.

Minekelötte még Feldm. G. *Vallis* Mihály Uró Exja az Ud. fő Hadi Kantzselláriának Praeféségét által venné Prágába mégyen, és a' Tseh Országi *Generál-Komandót*, az eddig itt tsak meg határozatlan ideig völt Hertzeg *Hohenlohenak* örökösön által adja.

A' N. Magyar K. Telförző Seregtől 3 Tisztek, u. m. Hadnagy *Szabó* Moses 400 r. forint; Hadn. *Redly*, és Hadn. *Márfy* Imre Urak pedig 3 — 300 r. forint Penzioval, és Kapitányi Ranggal nyugodalomra botsáttattak. — A' Gárda fő Kapitánnya Hertzeg *Eszterházy*, ezen Nemes Seregből kivátt magának Adjutántot-is váloftani, a' Gárdát illető dolgokra nézve, és Hadnagy *Török* István Ur lett Gárda] Adjutántá. — Ugy hallatik, hogy még 20 Nemes ifjakkal kívánná ő Hertzegsége ezen Telförző Serget szaporittani.

Ő Felsége ama nem tsak Bétsben, hanem minden felé kün és ben esméretes Ts. és Kir. Könyvnyomtatót, külömben is már Magyar születésű *Trattner*, különös maga érdemeire nézve, mellyek által rész szerint az Udvarnál, rész szerint pedig a' Magyar Hazában is nevezetes, ezen napokban Magyar Nemelségre méltoztatá.

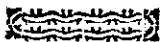
A' *Szarvasi* Préd T. *Theschedik* Úrnak gazdasági béli Oskolájának meg-visgálására őFellégetől Biztosok rendeltettek, melyről már a' Budai Helytartó Tanács parantsolatot-is vett, és nagy reménység táplál bennünket, hogy ezen fáradhatatlan Hazafinak szorgalmatos igyekezete fel-vétettévé, a' mi maradekinknak komondhatatlan halznokra fog szolgálni.

Romai sz. Birodalom béli Gróf Széki Teleki Josef
 Ur ő Ngának a' Búdai T. T. Sinatot bé-rekefz-
 to Beszéde.

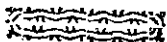
Tisztelendő Közönségek Synodus!

Nem lehetne egy népnek nagyobb szerentsétlensége, mintha az a' maga javát érezni és betsülni, 's szívét annak a' jónak szerzőjéhez illendő háládatosságra fel emelni nem tudná. Az ilyen szomorú és lankasztó érzékeltenség, nem tsak már magába boldogtalanná, hanem éppen a' boldogságra alkalmatlanná is tenné az ilyen népet, és abban a' Virtus' egy illy nevezetes rugójának, minémü a' háládatosság meg-gyengítésével, azt a' Nemes Nemzetekhez illő nagy dolgokra való törekedésében hátráltatná. Nem vólnék én azért méltó az igaz Hazafiúi névre, mellyet mindazonáltal el-nyerni, és kivált meg-érdemleni, eleitől fogva leg-főbb tzielja volt minden igyekezetemnek, ha én abban különös gyönyörűségemet nem találánám, hogy én se ezen egész Magyar Hazámat, se pedig annak ezt a' Vallás iránt vélem egy értelemben lévő felét, a' mi kedves mostani Királyunk bölts és szelid igazgatása alatt, az efféle érzékeltenségek veszedelmétől tellyességgel nem félthetem. Ellene áthat ugyan-is olykor az emberi, kivált a' nemesebb indulatokhoz szokatlan szív, a' középízerü és kétséges erejü Jótétemények hathatosságának; de nagyon olyan neme-is és mértéke a' Jótéteményeknek, a' melly még a' leg-merőbb szívét is ellene áthatatlannul ragadja a' háládatosságnak kedves köteletségére. És éppen ilyen neme már az a' Jótéteményeknek, a' melly valamint egész Hazánkat, és annak minden fokképpen különböző népeit, ugy annak az Augustána és Helvetika Confession lévő felét is kényszeríti a' maga boldogsága meg esmérésére, és annak helyre állítójának repdeső szívvel való szeretetire. Mert ha ezen Magyar Hazára először közönségesen tekintek, ki lehetne ennek igaz fia köz-
 zül

zül oly ércz szívü, a' ki ennek mostani boldogsá-
 gát, az előbbi veszedelmek között való küzködé-
 sével nagy megilletődés nélkül egybe-hasonlíthatná?
 Ki volna az a' szántszándékos vak, a' ki látván,
 látni ne kívánná, és a' mi Redves *Leopoldunknak*
 maga népei külső és belső szabadsága 's tsendelsé-
 ge, és azokat meg háborítható veszedelmeknek ép-
 pen a' kútfejeinek bé dugása körül való okos és az
 irigységet is meg némitani tudó szorgalmatosságá-
 ba, egy igaz és valóságos Haza Attyát ne személné?
 Ha pedig, hogy tzelomhoz közelitsek, ezen Hazá-
 nak arra a' felére, melynek most belső és külső
 Rendeit ezen két 'Sinatban illy szép számmal egy-
 be gyűlve látom, függesztem szemeimet, nem gon-
 dolhatok oly kövé vált, vagy meg-tompult ér-
 keységű szívet, közöttünk egyet is, a' ki mostani
 állapotunknak régi nyomorúságainak való egyben
 vetésével, a' mi igazság szerető Királyunkhoz és
 Felséges Házához késő maradékaira is által ható
 örökös háladatosságra fel ne buzdíttatnék. Nem
 tzelom most énnékem ezen egyben vetésnek minden
 részeite ki erefzkednem, és másfél száz esztendei
 keserves könyhúllatásainknak és azoknak okainak
 elő adásával, mostani öröm könyveinket mérsékel-
 nem. Szeretném én inkább ha lehetne azt a' nyom-
 morúságunk egész idejét a' következő emberi
 nyomók szemei előtt általán fogva el fedni, hadd
 ne látná abban a' maradék az emberi elme és szív
 tétovázásainak Elejek idejét meg szégyenithető szom-
 morú példáját. Elég lészen most énnékem ezen egy-
 ben hasonlításnak tsak azt az egy részét illetnem,
 a' melyben talám a' többit mintegy rövid summá-
 ba fel-találom; hogy ez előtt való időkben már rég-
 től fogva, valamint egyéb Julsainktól, ugy az il-
 lven Közönséges 'Synodusok tartásától is, (mintha
 ugyan a' jó rendnek köztünk való fevv tartása a'
 Köz Jónak valaha árthatott volna) általán fogva
 meg fosztattattunk: most pedig a' mi igazság szere-
 tő és Kegyelmes Királyunk, nem tsak a' mi Jus-
 tainkat a' közelebbi Országunk gyűlésében, magok-
 nak is

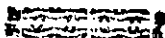
nak is a' mi Catholicus Polgár Társainknak, mi-
ket és maradékainkat hozzájuk örökös háládatos-
ságra és szeretetre kötelező, nagy meg edgyezések-
kel tett. Törvény által sok részeiben visszafizáltat-
ni; hanem annak értelme szerint, hogy ezen kö-
zönséges két Synodusainkat egybe gyűjthessük, ke-
gyelmésen meg engedni méltóztatott. Melly igaz-
ság szeretetével elegyült Kegyelmeiségét, egy felől
ugyan arzal tetézte meg jó Fejedelmünk, hogy e-
zen Gyűlésünket ebben a' Magyar Hazánk Anya
Vároisában tartattatni meg engedte, más felől pe-
dig hogy nem csak a' maga képében hozzánk küldött
Királyi meg Bizottya által Gyűlésünknek publici-
tást kegyelsen adni, hanem maga Képét ugy is meg-
választani méltóztatott, hogy annak mind szelidsé-
gére mind bölts tanátsofságára nézve, az Originál-
jához való hasonlatoságában egész köztünk léte a-
latt mindnyájan olly méltán gyönyörködhettünk,
Melly egész Hazánkra és abban a' mi Vallásunk
forsosira is ki-terjedő Jótétemények tsudáihoz,
ha még azt is hozzá térszük, hogy azok mind igen
kevés idő alatt történtek, ugyan kit lehetne olly
természet ideitlenyének tartani mi közöttünk, a' ki
a' köz boldogságot ne érezné, és a' háládatoság
előtt még a' szivét bé-zárhatná? Bizony ha igaz
az a' mit *Plató* régen mondott, hogy tudniillik azok
a' valósággal boldog népek, a' hol vagy Filozo-
fusok uralkodnak, vagy az Uralkodók filosofálnak:
mennyivel boldogabbnak tarthatja magát most a'
Magyar nép, a' melly napról napra szaporodó il-
lyen eleven példákban tapasztalhatja, hogy ő raj-
ta *Keresztény* Filosofus uralkodik, és a' mi talán
éppen annyit térszen, az Uralkodója *Keresztényül*
Filosofál. Nem reménylem, hogy ezt a' szivem ki-
öntését valaki hízelkedésre magyarázhatta; mert
egyik az, hogy én a' Csapadárságnak, ha vétek
nem volna is alatsónyságotól örökké iszonyodván
soha annak a' Királyom előtt is hasznát venni nem
kivántam; másik az, hogy a' hol a' dolog térszen
tanubizonyyságot, nem férhet oda a' hízelkedés gyanu-
sága.

sága. Melly köz boldogságunknak meg gondolása arra kényszerit engemet, hogy leg először is a' Királyok szívével bíró, és a' népek szerentséjét bölts teltzése szerént igazgató Urak Urának Zsámolly széke előtt artzal leboruljak, és ott az egész Magyar Nemzetnek, 's a' között Vallásom sorsosinak is nevében, minden velünk közlött Jótéteményeiért, 's azok között ama világi boldogságunkra nézve legnagyobbért, hogy nekünk II dik *Leopoldot* ajándékozta; a' leg-szivesebb háláadás áldozatját bemutalsam. Illő másodszor, hogy Isten után te hozzád forduljak, az ő képét közöttünk olly Isteneesen viselő bölts és kegyes Királyunk! a' mi Nemzetünk dicsékedésének méltó tárgya! és néked, egy felől ugyan eddig is velünk olly nyilván tapasztaltatott igazság szeretetedért és kegyelmességédért legérzékenyebb háládatosságunkat jelentsem; más felől pedig Hazám, és Vallásom sorsosinak ügyét, tovább is minket a' mi boldogságunkra igazgató tudó gondviselésedben ajánljam, és egyszersmind néked 's egész Királyi Házadnak hűségére életünket 's vérünket örökös Jussal mindnyájunk nevében lekötelezzem. De hogy adhatnek ezen Tiszt. Synodusnak az én Elöl-ülésemről számat? ha tégedet is meg nem szollitanálak Mgos Királyi Commissárius Ur! és néked ezen T. Synodus nevébe o, a' te a' hoz a' Felsőséghez, a' ki hozzánk küldeni méltóztatott, olly igen hozzá illő szelid és egyenes magad viseléséért közönséges köszönete nem tennék; 's egyszersmind tenéked minyájunk képében ezer áldást nem kívánnék. Utoljára nem lehet ezen Nemes Szabad Királyi Város érdemes Tanácsának és minden lakosának is, azt a' sziveségeket, melly szerint ezen Tiszt. Synodusnak tagjait befogadni, és nyájassan látni nem terheltettek, el-halगतnom, és a' tőlünk ki-telhetőkben ezen jó akaratjok visszontaglásának ígérete mellett, egész Synodusunk képében meg nem köszönnöm. El-vegezhethém itt bezzédemet, ha az Elöl-ülői Hivatal, mellyre ezen Tiszt. Közönséges Synodus minden érdemem felett méltóztatott

tatott, abba a' képtelenségbe nem tenne, hogy ezen Hivatalom mostani folytatásának bé-fejezése előtt egy esdeklő tanácsomat a' T. Synodus eleibe terjeljem. Nem hiszem hogy senki közzülünk arról a' háládatossággal való tartozásunkról, (mellyet fellyebb talám szükség felett is, minthogy azt ki ki a' maga szívében érzi, elől adtam) kételkedjen. De mivel az adótságot nem elég csak meg-esmérni, hanem azt vizsgálja is kell a' mennyibe lehet fizetni, azon kérem, és mindenre a' mi szent kényszeritem ezen T. Közönséges Synodusnak minden tagjait, hogy mind Hivataljok folytatásaiban, mind minden egyéb környülállásainkban úgy viseljük magunkat, hogy mind Felséges a' mi Jufsainkat olly hathatosan oltalmazó jó Királynknak kegyelmességét, mind azon nemessen gondolkodó Hazánkfiainak, a' kik a' Vallás külömbőségét Jufsaink meg-esmerésének akadályául lenni nem engedték, szives indulatjokat hova tovább mind inkább inkább meg-érde-melhesük; sőt ha lehet, (s hogy is ne lehetne az egymás szeretetire készített emberektől?) ha lehet mondom, azoknak is, a' kik talám a' Vallás külömbözésére nézve, töllünk idegenségeket még egészzen le nem tehettek, szereteteket, a' magunk szeretetének állandó és minden alkalmatosságokra kiterjedő meg-bizonyításával meg-nyerhesük.

El-akarván már botsátani a' T. Synodust, ő Felsége további kegyes rendeléséig, először ugyan azért a' bizodalmaért, melyet Elöl-ülői Hivatalomra lett választatásom által velem tapasztaltatni méltoztatott, szives közönetemet jelentem; Másodszor: ha Hivatalom folytatása alatt történhetett hibázásom által ezen bizodalomnak, leg-buzgóbb igyekezetem mellett is, mindenkor egészzen meg nem felelhettem, arról botsánatot kérek; utoljára pedig magamat mind a' T. Synodusnak közönségelsen, mind pedig annak érdemes Tagjainak különösen, grátziájában, és atyafiságos szeretetében különös, és valóságos, tisztelettel ajánlom.

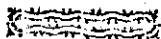

Mindenféle elegyes Történetek, és Tudósítások.

Az Augullána Evangelikus 'Synat Deputátusai, u. m. Tsanád V megyei Fő-Ispány, Ts. Kir. Kamarás és belső Tanácsos Pronay László Ur Exja; Torontál V megyei Fő Ispány, a' Septemv. Táblán Alkassor, Királyi Tanácsos, és a' Magyar Országgi Evang. Ekkliáknak fő Gondviselője M. Balogh Péter Ur; Posonyi Préd. T. Krudy Dániel, és Szarvasi Préd. T. The Schedik Sámuel Urak; kik is a' múlt Szombaton dél után jelenének meg ő Felsége előtt, és a' Tiszt. 'Synat végezéséit által adván, valamint ő Felségétől, ugy a' Korona fő Hertzegtől és a' Palatinustól igen kegyelmesen fogadtattak.

Tsak alig tsalattatunk meg benne, ha mások után azt írjuk, hogy az Erdélyi Kormány-széknél lévő Királyi Tanácsos M. Szegedy Ur, Felséges Urunk által a' Bétsi Udvar fő Kamarához F. Udvari Tanácsosnak rendeltetett. — Az Erdélyi Statusok ajánlására négyen ajándékoztattanak vala meg Nemsi Ranggal ő Felsége által; u. m. a' márijmeg nevezett 2 Urak, Székely Hadnagy Brentsán és az Erdélyi Kantzellárián Regillráns Biró Josef Urak.

Pest, Nov. 28 dikán. „Az ide való K. Universitásnál elszendőnként tartatni szokott Rektor's Dekánok választatása követkekezendőképpen esett meg az ide *Katolán* napján: Magnifikus Rektornak választatott Fő Tisz. Rausch Ferentz Ur, a' Kalotsai Erseki Megyék egy érd. Kánonokja, AA. LL. et Phil. Doctor, 's a' Pract Mathésisnek, és a' három elszendőbéli Geometrikus Cursusnak Kir. közöns és rend szerént való Professzora. — Dekánusoknak választatott a' Juridika Fakultásnál: Tek. és Tudós Barits Albert Ur, a' Statistikanak Kir. közönséges, és rend szerént való Professzora; a' Medikánál Stáhly György Ur, a' Chirurgiának, 's Bába mesterségnek rend szerént való Professzora; a' Philosophiánál pedig ama' mathésisi nagy tudományáról híres és nevezetes Tisz. Pasquich János Ur, a' Sublimior Mathésisnek rend szerént való Tapitása. Ezen Ur. egy Munkát készített a' Differentialis és Integralis Calculusnak Tudomán.

dománnyáról, melly eránt meg kérte a' Felsőget, hadd ajánlhassa ezt nékie. Jó Királyunk, nemcsak meg engedte kegyelmessen a' kért ajánlást, hanem é' felett arany lánzzal is királta meg tiszteletni a' T. Szerzőt; melly aiyai kegyessége Királyunknak, a' F. Helytartó Tanáshoz 21660 szám alatt, Nov. 18 dikán érkezett Királyi rendelésben jelentetett. Ezen rendelésnek következő szikkelyét akartam maga eredeti való ságában közleni: *„ Quo autem ultra factam Libello huic ist hanc honoris accessionem (i. i. hogy ő Felsőségnek lehessen azt ajánlani) altissima S. Majestas testatum redderet, quam grati sibi sint Professorum eorum conutus, qui praeter id, quod munere suo rite defungantur, subscivas adhuc horas suas scribendis libris talibus, qualis praesens est, ipsi etiam Universitati honorem adlaturis, consecrunt, eundem Professore Joannem Pasquitz torque praetered aureo, qui hic adnexus conspicitur, donandum benigne decreverat: quam etiam in ipso Concessu academico, medio Rectoris Universitatis, nomine Suae Majestatis. Ipsi tradere noverit. ”* — Az el-múltt két esztendőkhöz képest, igen nagy az idén a' tanuló Ifjúság' száma: de reményljük, hogy a' jövő esztendőben még számosabb fog lenni. Mert mind inkább inkább kezd meg győztetni a' Publikum, a' Pésti Univerzitásoál lévő Tanító Uraknak a' tanításban való buzgóságokról, 's azoknak nagy tudományokról: valamint arról is hogy itten az Ifjúság éppen nem romlik az erköltsében, mint né melly irigyek állitják, hanem inkább tökéletesebbdik. A' negyedik esztendőbeli Törvény tanúlok, több vagynak száz husznál; Filozofusok száz ötvenen felül; Orvosi Tudomány tanúlok pedig 40 en. Sok fő Uraknak kedves magzattvaik is üdöskölenek Tanulóiaek' díszes Szerzésében, úgymint: a' Törvény tanúlok között Gróf Nádasdy Mihály és Leopold, 's Gróf Cziráky László Urfiak. A' Filozofusok között: Ország-Birájai Gróf Zichy Károly ő Excell. Ája Ferentz és Károly' Urfiak; Personális Ormányi ő Excell. jának Maximilián nevű Urfia; és Gr. Cziráki Ferentz Urfi. — A' Gymnásiumban, mellyet

lyet a' Piáristák' Szerzete tanit. B. *Schafraht* ö Ns. ága' kormányozása alatt, 250nél felesebb számmal vegynak a' tanuló Ifjatskák. Ekesitik ezeknek Serregét Personális ö Kegyelmességének két Urfiai, 's *Grof Zichy Károly* ö Excellentziájának *Ferdinánd* Urfia, a' ki is Principista. Jó nagy részét teszi a' Tanulóknak, mind az Univerzitásnál, mind pedig a' Gymnásiumban, a' protestáns Ifjúság. — Az *Aejhetikai*, 's *Medidica-praxisi Katedrának* elnyerése eránt, vetélkedes (concursum) fog itt az Univ. tartatni Decembernek huzzonhatodikán.

A' Magyar és Horvát Országí öt Akademiákban is egyenlő rangnak 's fizetésűek fognak lenni a' Magyar Nyelvet, és Litteraturát tanító Professzorok, a' több közönséges Tanítókkal.

Ama' nagy tudományú, érdemű, és tisztelett Hazait *T. Horváth* Urat, Tisz. *Domin* Ur fogja felváltani, ö Felsege' helyben-hagyásából, a' *Pesti Univ. Fizikai Tanító* székében.

A' Belgrádi volt tituláris Ersek *Popovits Dienes* Ur, Nov. 20 dikán iktattatott bé *Sz. Endrön* a' *Budai Görög Püspökségbe*. Ns *Pest-Vármegye'* első Alispánnya *Tek. Szily János* Ur volt a' Bé-iktató, ki a' Gyülekezethez Magyar; a' Püspök Urhoz pedig Deák Beszédet tartott.

Ezen nevezett Püspök Ur Hazájára nézve *Macedoniai*; a' Görög, Török, Deák, Olosz, Rátz és Német Nyelveket hatalmába birja. Minekutánna Konstantinápolyban sok esztendőig Görög Papi hivatalt folytatott volna Belgrádba vitetett Püspöknek, és ezen háború alatt olly szolgálatokat tett a' Keresztényeknek, mellyekért a' *Budai Görög Püspökségre* méltónak ítéltetett.

Erdélyből Kolosvárról: 20-dik Nov. — Méltóságos *B. Kemény Pál* Urat, részszerint Hadi, részszereint Polgári Tisztviselésben tett számos érdemeiért *F. Urunk* 1000 r. forint esztendei fizetéssel, és *T. Udvar. Tanácsosi Ranggal* kívánt nyugalomra bocsátani méltóztatta. — Ezen nevezet *B. Urnak* pedig Testvére *M. B. Kemény Simon* Ur nem régiben *Udvar.*

Udvarából ki lovagolván, midőn vízfzra tért volna, lovasból edgyütt el-esvén; lába ketté tört. — Néhai M. Gr. *Kédey* Mihály Ur ő Nagyságának holt tetemei már *Sámsondi* jószágába vitettenek, és a temetési pompa még ez után léfzen Kolosvárt. — Ugyan ezen Erdélyi leg-szebb Magyar Városban *Kolosvárt* Buzgó tisztelettel, 's repeső örömmel menne végbe nálunk, Fels. Urunk' *II. Leopold* dicső Neve napjának inneplése. A' Piáristáknál *Te Deum Laudamus* tartatott, az egész Kir. Kormányozó Tanács jelenlétében. Zengett a' Szentegyhazban a' muzika; kívül pedig a' Katonaság Izávlékat lövöldözött. Az Isteni sz. galat után; a' Tanácsos Urak, Gubernator Képéviselő Méit. B. *Bánfi Farkas* Uróal; a' Titoknak, és Kóncipis: a Urak pedig M. Titoknak Gr. *Teleki László* Uróal ebéditlenek. Estve, rakva volt a' jászó szin mellyen *Liebe um Liebe, oder die Unterhanen*. (Szeretet szeretetért, vagy is a' hiv Jobbdgyók) nevű szép Komédiát jádzották.

Sziget, M. Marosban. — Ezen vidékben Rhona-széken olly pompa tartaték, a' millyent az ide valóknak szemlélni még nem volt szerentséjek. Ekkor kezdett ugyan-is T. Vásáros Namini *Ötves Ferentz* Ur, amaz Egri Lyceumban több elztendőbéli tanittásáról és ki-adott jeles munkáiról esmeretes moflaní Felső Bányai Plébánus Ur, mint a' Máramarosi Dillriétusunk érdemes Esperelltye hivatalának gyakorlásához, melly aikalmatossággal T. *Peér Ferentz* Rhona-széki Plébánus Urat, a' Püspök Ur rendelése szerint hivatalába bé iktatta. A' Szigetrol ide sereglétt Izámos Kamarális 's más rendű Uraságokon kívül, meg tisztelete ezen pompát fő Tezt. *Umiltis* Károlyfejérvári Káptalanbéli Kanonok és Kapnyiki Plébánus Ur is. A' Templombeli Isteni tisztelet után fel olvastatott a' M. Egri Püspök Urnak bé-jelentő Levele. Mind ezek igen vig es atyafiságos mulattságokkal végeztettenek be.

Magyar Orizagon a' Királyi Akademiákban, s' Magyar Nyelvés és M. Litteráturának virágztatásara e' következő Professzorok neveztettenek:

Poson.

Posonban *Gubernálth* Antal Carponai Ordinárius Notárius. Calsán *Boros* Dániel, volt *Humana* Repensse és *Supplensse* a' Calsai fő *Gymnasium*nak. Nagy Váradon, *Zombori* Valentinus, Ungvár Vármegyei volt *Fiscalis*. Pétsen *Molnár* János, K. Bir. esküdt Notárius. Zagrábban *Sugh* György *Posoga* Vármegyei *Geometra*.

A *Gymnasium*mokban lévő üres *Kathétrák* e' következendő *Tanítókkal* töltetnek bé. — *Tertina* Mihály a' Calsai 1. *Grammatikából*; *Miskolczra* az 1. ső *Humaniára* 450 forin'okkal. — *Antulfi* György az 1. *Gram.*ból *Agrámból* 359 forintal a' Calsai 1. *Gram.*ba tétetnek által. — *Janussek* Josef *Agrámba* rendeltetett az 1. *Gram.*ba 350 forint fizetéssel. — *Bodnár* Antal a' *Lötsei* 1. *Gram.*ból, ugyan arra *Miskolczon* 350 f. kal. — *Kis* Josef, a' *Lötsei* 1. *Gram.*ra 350 f. kal. — *Óvári* Xaver Perentz a' *Magyar* *Óvári* *Domini*um *Administ*rálásából ugyan ott 450 f. kal az 1. *Humaniára*. — *Krójner* Josef *Elztergomban* 1. *Gram.*ra 450 al. — *Pezsényi* Imre is ugyan itt 400 al 2 dik *Gram.*béli tanító a' *Budai* *Humaniából*. — *Sáfir* Imre az utolsó *Grammatikában* 350 nel.

A' *Pelli* *Kereskedőknek* *Serge* közönség's akaratból egy kéro' *Levelet* nyújta bé közelebből a' *Nagistratus* elébe, azt kérvén, hogy ez a' *K. F.* *Tanátszék* közben járása által nyujtandó *8* *Felső*gének ezen két kérészeket elejébe: — 1. Izzór hogy a' *Posta* hivatal a' *Pelli* külső *Városból* hozattatnék bé a' *belsőbe*; mivel a' *kereskedők* benn lakván a' *Városban*, igen nagy hátra *maradásokkal* volna a' *Posta* ház a' külső *Városban*. — 2. Izzór hogy a' *pénzeknek* *Postán* ide 's tova való *küldetése* engedtetnék meg, mint eddig volt, mivel ebből is felettebb való *kár* és hátra *maradás* háromlának a' *Kereskedőkre*, a' miatt, hogy minden *helyeken* *Delisántz* nintsen, 's vagy igen későre, vagy éppen nem-is juthat az ember minden *helyekről* a' maga *pénzéhez*; Ebből a' *dologból* sok *külömbkülömb* hátra-*maradás* származhatnék. — Még nem hal.

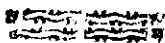
hallottuk mi némü Válószit nyerhetett ezen Kereskedőknek serge a' maga kérésére. — Bétsben nem igen régen tétetett közönségeslé, hogy az Ujjság, Staféta, és a' Posta hivatalhoz tartozó minden pénzeket szabadon lehessen a' Postán küldeni.

Minket nem illető dolgok.

A' *Bavariai Palatinatusról* ezt írja egy közönséges Levél szóról szóra. — „Baváriában még ma is a' leg élésebb látású szemek őrzik ezen Országot a' világosodás ellen. A' V. Fejedelemség egy rendelése szerint, még az Aug. Vallású Kaddidátusok is, előbb hogy sem az Evangeliumot hirdetni szabad lenne, kéntelenítettnek hiteknék le tétéle által magokat kötelezni, hogy meg világosodni nem fognak, és hogy a' kit ezen veszedelmes meg világosodott Sectából valónak lenni meg esmérnek, elárújják.

„Némelly *Norimberga* Városba béli lakosoknak is, kiknek Baváriában örökségek vagyon, ez a' szoross kötelesség sujjaték ugyan ekkor a' nyakokhoz, hogy 3 hetek átatt mind ezen örökségeiket valóságos *Bavariai* lakosoknak adják el, vagy pedig az Uralkodó el fogja maga a' többet ígérőknek adatni, és az árrát el fogja nékik *Norimbergába* küldeni, — magok pedig úgylenek otthon *Norimbergában*. — Mi némü haszon szármozhassék abból, hogy az A. Vallásuak forsofsi Baváriában, ezer sohajtásokkal tellyes hiteknék le-tételével esküszik ki magokból a' meg-világosodást, azt könnyü által látni; arról pedig, hogy a' *Norimbergaiak* mit véthettek Baváriában, nem irnak a' közönséges Levelek semmit. Talán a' *Párisi Propagandának* büze harapozik ide is — nem tudjuk — de nem gondollyuk.

Az *Avénio*-bélieknék Nov. 18. dik napja vala mostauság a' leg-kedvesebb. Már előre egy *Francia Nemzeti Oltár* vala elkészülve. A' már ez előtt egy néhány napokkal a' Városba bé-izállott

egy néhány ezer Nemzeti katonák a' pompára ki-állának: az ágyuk és harangok minden felől szolanak vala, és mindenek, férjsiak, afzfzonyok, nagyok és kitsinyek kezeiket az égre fel-emelvén, a' Frantzia] rövid de fontos Polgári] hitet: *szabadon élni, vagy meg-halni*, fel-szóval el-mondák, és Frantzia Polgárokka levének. Itt hát ezen napságtól fogva minden felé Frantzia Nemzeti izimerek kevéjkednek: a' Romai Szék pedig a' külső. Hatalomságoknak Kabinét]okban kereli, és reményli meg-tanálni ez iránt a' maga julsát.

A' Sz. Domingó szigetén rebellált Szeretsenekről olly örvendetes hirt vettene közelebből a' Frantziák, hogy minckutánna 16 ezer Szeretsenek fegyverrel, 217-ten pedig fel-akasztás által, 400 Európai fejér emberek ismét fegyver által, egy néhány hetek alatt életüket el-vesztették valóa, a' tsendeség ismét helyre kezdett állani, és a' Szeretsenek magokat ismét az engedelmesésre ajánlották, ha a' meg-estekért közönséges engedelmet nyerhetnének, melly nékik egy néhány Korifeusokat kivévén, meg-adattatottnak lenni mondatik.

A' Frantzia meg nem esküdt Papok ellen hozott Dekretom már közönségessé tétettetett, most az egészszel nem kedveskedhettünk. Addig is a' 4-dik Artikulusáról ennek meg-jegyezhettyük, hogy sokaktól igen keménynek lenni állittatik; mivel ez szerint meg-tiltatik a' Tiszteknek, hogy senki egy Papnak se fizessen a' közönségesből egy krajtzárt: is, ha bizonyság Levelet nem mutat elő le-tett hí-téről.